

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaalilain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä huhtikuuta 2013 lähettänyt perustuslakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi vaalilain muuttamisesta (HE 27/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, oikeusministeriö
- professori Mikael Hidén
- ministeri Lauri Tarasti.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi vaalilakiin joukko pienenhköjä tekniluonteisia tarkistuksia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Lakiehdotuksen 76 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että vaalipäivän äänestyksessä äänestysmerkintä voidaan tehdä muuallakin kuin äänestyskopissa silloin, jos merkinnän tekemisestä äänestyskopissa aiheutuisi äänestäjälle kohtuutonta haittaa. Esityksen perustelujen mukaan tämä tarkoittaa sellaisia tilanteita, joissa äänestyspaikka ei ole esteetön esimerkiksi vammaisille tai hyvin heikkokuntoisille äänestä-

jille. Vaalisalaisuuden keskeisen merkityksen vuoksi perustuslakivaliokunta korostaa ehdotetun menettelyn poikkeuksellisuutta. Vaalipaikalla on aina ensisijaisesti pyrittävä järjestämään äänestyskoppiin pääseminen mahdollisimman esteettömäksi. Muualla kuin äänestyskopissa äänestettäessä tärkeää on järjestää tilanne sellaiseksi, että äänestäjällä ei ole aihetta pelätä vaalisalaisuuden rikkoutumista. Valiokunta huomauttaa lisäksi, että asiasta päättäminen kuuluu vaalilautakunnalle.

Valiokunta on tehnyt lakiehdotuksen suomenkielisen tekstin 18 §:n 2 momentin 11 kohtaan tekniluonteisen lisäyksen. Muutos ei koske ruotsinkielistä tekstiä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 18 § muutettuna seuraavasti:

18 §

Äänioikeusrekisterin perustaminen ja tiedot

(1 mom. kuten HE)

Jokaisesta äänioikeutetusta otetaan äänioikeusrekisteriin seuraavat tiedot sellaisina kuin ne ovat väestötietojärjestelmässä 51. päivänä ennen vaalipäivää kello 24:

(1—10 kohta kuten HE)

11) väestötietojärjestelmästä ja *Väestörekisterikeskuksen* varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 36 §:ssä tarkoitettu turvakielto.

(3—5 mom. kuten HE)

Helsingissä 5 päivänä kesäkuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Johannes Koskinen /sd
jäs. Sauli Ahvenjärvi /kd
Tuija Brax /vihr
Maarit Feldt-Ranta /sd
Ilkka Kantola /sd
Pia Kauma /kok
Kimmo Kivelä /ps
Anna Kontula /vas

Jukka Kopra /kok
Markus Lohi /kesk
Elisabeth Naucclér /r
Tom Packalén /ps
Vesa-Matti Saarakkala /ps
Anu Urpalainen /kok
vjäs. Mikaela Nylander /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Petri Helander.